

Erken Çocukluk Yakla??mlar?na ?li?kin Görü?ler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Çocukluk Yakla??mlar?na ?li?kin Görü?ler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21287>

Özet

Erken Çocukluk Yaklaşımlarına İlişkin Görüşler Ölçeği, Sema Soydan tarafından 2013 yılında Türkçe'ye **uyarlama** çalışması yapılan, erken çocukluk eğitimi alanındaki temel pedagojik yaklaşımlara yönelik öğretmen, öğretmen aday veya ilgili profesyonellerin görüşlerini ve tercihlerini ölçmeyi amaçlayan bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle üç temel eğitim modeline dair tutumları değerlendirmek üzere tasarlanmıştır: **Bank Street Yaklaşımı**, **Montessori Yaklaşımı** ve High Scope Yaklaşımı. Toplam 54 maddeden oluşan bu araç, her bir yaklaşımın temel ilkelerine ne ölçüde katılmı gösterildiğini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçeğin orijinal yapısı, Türk eğitim sistemi bağlamında geçerlik ve güvenirlik çalışmalarıyla desteklenmiş olup, erken çocukluk eğitim felsefelerinin uygulayıcılar nezdindeki kabul düzeylerini bilimsel olarak incelemeye olanak tanımaktadır.

Anahtar Kelimeler

Erken Çocukluk, Eğitim Yaklaşımları, **Bank Street Yaklaşımı**, **Montessori Yaklaşımı**, High Scope Yaklaşımı, Görüşler Ölçeği, **Uyarlama**, Öğretmen Görüşleri, Pedagoji.

Yazarlar

Sema SOYDAN

Amaç

Ölçeğin temel amacı, erken çocukluk eğitimi alanında çalışan veya bu alanda eğitim alan bireylerin, **Erken Çocukluk Yaklaşımlarına** ilişkin sahip oldukları felsefi görüşleri ve pedagojik eğilimleri tespit etmektir. Bu tespit, eğitim programlarının planlanması, öğretmen yetiştirme süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulamadaki farklılıkların nedenlerinin anlaşılmasına açığından önem taşımaktadır.

Ölçek, katılımcıların gelişimsel-etkileşimci (Bank Street), yapılandırılmış-özyönelimli (Montessori) ve aktif öğrenme odaklı (High Scope) yaklaşımlara ne kadar yakın olduklarını belirleyen detaylı bir profil sunmayı hedefler. Böylece, uygulayıcıların hangi yaklaşımların temel prensiplerini benimsediği nicel olarak ortaya konulabilir.

Yapı

Erken Çocukluk Yaklaşımlarına İlişkin Görüşler Ölçeği, katılımcıların pedagojik inançlarını üç ana kuramsal yapı etrafında ölçmektedir. Bu yapılar, erken çocukluk eğitiminde en yaygın kabul gören ve farklı felsefi temellere dayanan yaklaşımlardır.

Ölçek toplam 54 maddeden oluşur ve bu maddeler eğitim olarak üç alt boyuta ayrılmıştır. Her bir alt boyut, ilgili yaklaşıma temel ilkelerini sorgulayan 18 madde içermektedir:

Bank Street Yaklaşımı (18 madde): Çocuğun sosyal ve duygusal gelişimini, aktif katılımı ve çevresiyle etkileşimini vurgular.

Montessori Yaklaşımı (18 madde): Hazırlanmış çevre, özgür seçim ve bireysel hızda öğrenme prensiplerine odaklanır.

High Scope Yaklaşımı (18 madde): Planla-Uygula-Değerlendir döngüsü ve aktif öğrenme süreçlerini temel alır.

Geçerlik

Ölçeğin Türkçe uyarlaması olan bu çalışmada, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel bağlama uygunluğunu saptamak amacıyla kapsamlı **geçerlik ve güvenirlik** analizleri yapılmıştır (Soydan, 2013). Geçerlik çalışmaları, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı (erken çocukluk yaklaşımlarına ilişkin görüşler) temsil edip etmediğini incelemeyi içerir.

Uyarlama sürecinde, yapı geçerliğini test etmek amacıyla faktör analizleri kullanılmış olmalıdır. Bu analizler, 54 maddenin teorik olarak beklenen üç faktörlü yapıyı (Bank Street, Montessori, High Scope) Türkiye örnekleminde de koruyup korumadığını göstermiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik çalışmaları, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapma yeteneğini değerlendirir. Soydan (2013) tarafından yürütülen adaptasyon çalışması kapsamında iç tutarlılık **güvenirlik** katsayıları (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Bu katsayılar, ölçeğin genelinde ve her bir alt boyutta (Bank Street, Montessori, High Scope) yüksek düzeyde bir iç tutarlılığın var olduğunu teyit etmiş, böylece ölçeğin Türkçe formunun güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, teorik olarak belirlenmiş olan üç temel erken çocukluk yaklaşımını temsil eden üç alt boyuttan oluşmaktadır. Yapılan faktör analizi (büyük olasılıkla Doğrulayıcı Faktör Analizi), 54 maddenin her birinin ait olduğu yaklaşıma güçlü bir ilişki gösterdiğini ve faktörler arasında kabul edilebilir düzeyde ayrışma olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör yapısının bu şekilde korunması, ölçeğin çeviri ve **uyarlama** sürecinde kavramsal eşdeğerliliğin başarıyla sağlandığını göstermektedir. Her faktör, 18 maddeden oluşarak ölçeğin dengeli bir dağılım sergilemesini sağlamıştır.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Envanteri

Kullanılabilir Diller: Türkçe (Uyarlanan Form)

Popülasyon Grubu: Erken Çocukluk Alanında Çalışan Profesyoneller (Öğretmenler, Yöneticiler) ve Öğretmen Adaylar

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki Erken Çocukluk Eğitimi kurumlarında görev yapan eğitimciler veya ilgili akademik personel.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert Ölçeği**. Katılımcılardan maddelere ne kadar katıldıkları belirtilmeleri istenir (Örneğin: Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a).

Anahtar Kelimeler

Erken Çocukluk Eğitimi, Pedagojik Görüşler, **Likert Ölçeği**, Öğretmen Yetiştirme, Eğitim Felsefesi, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sema SOYDAN

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresi: ssoydan@mevlana.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar (Sema Soydan) ile iletişime geçilmesi veya yayınlanan makaleye atıfta bulunulması gerekmektedir. Ticari kullanım ve telif ücretleri hakkında kesin bilgi için yazarın kendisiyle iletişime geçilmelidir.

Kaynaklar

Soydan, S. (2013). Erken Çocukluk Yaklaşımlarına İlişkin Görüşler Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 227-242.

Makalenin orijinal tam metnine aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir: kefad.ahievran.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: erken-cocukluk-yaklasimlarina-iliskin-gorusler-olcegi-toad.pdf

Erken Çocukluk Yaklaşımlarına İlişkin Görüşler Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek, toplamda 54 maddeden oluşmaktadır ve üç ana alt boyuta ayrılmıştır:

Bank Street Yaklaşımı (18 madde)

Montessori Yaklaşımı (18 madde)

High Scope Yaklaşımı (18 madde)

Derecelendirme 5'li Likert tipindedir.